

ת"פ 6167/02/16 - מדינת ישראל, ענף תביעות ירושלים, משטרת ישראל נגד אליה לופז

בית משפט השלום בירושלים

15 נובמבר 2017

ת"פ 6167-02-16 מדינת ישראל נ' לופז

בפני כב' השופט יצחק שמעוני

בעניין: מדינת ישראל ענף תביעות ירושלים משטרת
ישראל

המאשימה

נגד

אליה לופז

הנאשם

ע"י ב"כ עוה"ד לאה צמל

גזר דין

1. כתב האישום

הנאשם, תושב ירושלים יליד שנת 1994, הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפת זקן לפי סעיף 1368 (ב) לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

מכתב האישום המתוקן עולה כי ביום 16.01.16 פגש הנאשם, בשוק מחנה יהודה בירושלים, בעת שחזר מארוחה שכללה גם שתיית אלכוהול, את המתלונן, יליד 1934. לאחר שהמתלונן העיר לו על כך שירק ברחוב החל דין ודברים בין הצדדים שבסיומם פתח הנאשם את דלת רכבו של המתלונן וירק בפניו. לאחר כ-4 דקות שב הנאשם אל המתלונן, לאחר שסבר שהמתלונן עומד לתקוף אותו, והיכה את המתלונן בפניו בעת שהיה ישוב בתא הנהג ברכבו. כתוצאה מכך נשברו 4 שיניים תותבות של הנאשם ונגרמו לו נפיחות והמטומה בשפתו העליונה ודימום בסנטרו.

הודאתו של הנאשם ניתנה במסגרת הסדר טיעון שהוצג בפני כב' השופטת ח' לומפ בדיון מיום 3.4.2016 לפיו תוקן כתב האישום והנאשם נשלח לשירות המבחן להכנת תסקיר. סוכם, כי הצדדים יטענו באופן חופשי לעונש.

2. תסקירי שירות המבחן

בתסקיר מיום 31.10.16 מצינת קצינת המבחן, כי מדובר בצעיר אשר למד במסגרות החינוך החרדי וסיים 12 שנות לימוד. לאחר מכן המשיך בלימודיו בישיבה עד למעצרו בעקבות האירוע נשוא כתב האישום ולאחרונה עזב את לימודיו והחל לעבוד בעבודות תחזוקה. קצינת המבחן מוסיפה, כי להבנתה העבירה משקפת את רגישותו של הנאשם להתייחסות הסובבים אותו כלפיו. קצינת המבחן התרשמה כי מדובר בצעיר נורמטיבי ללא הרשעות קודמות, המקבל על עצמו אחריות מלאה על עבירה זו. כמו כן, הביע אמפתיה וצער רב כלפי הנפגע והביע את נכונותו

עמוד 1

לפגוש את המתלונן במסגרת הליך "צדק מאחה".

בנושא הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, התרשמות קצינת המבחן הינה, כי מדובר בצעיר המנהל אורח חיים חיובי ושומר חוק, המגלה מוטיבציה פנימית ממשית להסתייע בגורמי הטיפול, אך לצד זאת הוא זקוק לסיוע בגיבוש זהות עצמית ברורה על מנת לצמצם הסיכון להישנות התנהגות עבריינית בעתיד.

בסופו של דבר, קצינת המבחן המליצה על תקופת דחייה אשר במהלכה ייבדק הנאשם מספר פעמים וככל שיימצא נקי מסמים יפעלו להמשיך את תהליך הצדק המאחה ובמסגרתו ייפגש הנאשם עם המתלונן, וייערך מעקב אחר השתתפותו של הנאשם בטיפול אליו הופנה.

בתסקיר מיום 20.03.17 מציינת קצינת המבחן את הקושי ליצור קשר עם הנאשם בתחילת תקופת הדחייה והתרשמותה כי מדובר בבחור המתקשה ביצירת קשר ובשמירה על יחסים בין אישיים, מה שגרם להפסקת פגישותיו אצל הפסיכולוג הפרטי לאחר 5 מפגשים.

הנאשם מסר כי בכוונתו לחדש את הטיפול הפסיכולוגי, נבדק לאיתור שרידי סם ונמצא נקי. הערכתה של מנחת התוכנית לצדק מאחה הינה כי בשלב זה, לא יהיה ניתן לקיים מפגש בין הנאשם למתלונן.

נוכח האמור, ממליצה קצינת המבחן לסיים בשלב זה את ההליכים המשפטיים ולהטיל צו מבחן למשך שנה לצורך מיצוי הליך "הצדק המאחה" ולצורך ליווי הטיפול הפרטני אצל הפסיכולוג. באשר ליתר רכיבי ההמלצה, לאור קבלת האחריות המלאה והחשש של הנאשם מפגיעה ביכולתו להמשיך ולעבוד, ממליצה קצינת המבחן לשקול עונש של צו שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב. בנוסף ממליצה קצינת המבחן על הטלת עונש מותנה והתחייבות כספית להימנע מעבירה.

3. טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה מנתה את הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו: הגנה על שלום הציבור, הגנה על בטחון ושלומו של אדם, כיבוד האנשים אשר הגיעו לגיל זקנה. לטענתה, לא בכדי יוחדה לעבירה זו הוראת חוק מיוחדת ובנוסף, נקבע בסעיף 1368 (ד) כי בהעדר טעמים מיוחדים, יש להטיל בגין עבירה זו עונש מאסר שלא יהיה כולו על תנאי. במקרה זה, חרף גילו הצעיר של הנאשם והעובדה שהוא נעדר הרשעות קודמות, אין להפחית מחומרת העבירה, שכן מדובר באלימות קשה שהופנתה כלפי אדם קשיש וגרמה לו לנזק משמעותי ומעשיו מלמדים על העדר חמלה כלפי אדם מבוגר. ב"כ המאשימה מזכירה כי בתסקיר המשלים ציינה קצינת המבחן את הקושי ביצירת הקשר עם הנאשם, ולאור העובדה כי באחריות הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, יש לזקוף את הימנעותו מיצירת הקשר, לחובתו. ב"כ המאשימה מוסיפה כי נוסף על כך, מהתסקיר המשלים עולה כי הנאשם הפסיק על דעת עצמו את הטיפול אצל הפסיכולוג, דבר אשר מצביע לדבריה שוב על חוסר שיתוף פעולה של הנאשם עם שירות המבחן. בנוסף, הופסק הליך "צדק מאחה" לאחר שהתברר שהנאשם השתמש בסמים. לאור כל זאת, תמוה בעיני המאשימה כיצד המלצת שירות המבחן לעונש הינה כה מקלה ואינה מתחשבת כלל באינטרס הציבורי, דבר שאינו עומד בקנה אחד עם חומרת העבירה אותה ביצע הנאשם.

ב"כ המאשימה סבורה, כי על בית המשפט לתת עדיפות לאינטרס הציבורי וההרתעתי ולקבוע כי מתחם העונש בעבירות מסוג זה הינו בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשים, זאת בהתאם לפסיקה ברע"פ 5558/15. בהתאם לכך ולאור העדר עבר פלילי לנאשם, מבקשת ב"כ המאשימה, להשית על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי משמעותי למתלונן.

הסניגורית טענה מנגד, כי כתב האישום המתוקן משנה את כל התמונה, בו מתואר איך בעת שחזר הנאשם מארוחת

השבת יחד עם חברים, הנאשם ירק ליד רכבו של המתלונן אשר בתגובה העליב את הנאשם והעיר לו על כך בגסות. המתלונן לא חסך במילים על אף גילו המבוגר וכתוצאה מכך התפתח וויכוח בינו לבין הנאשם אשר פתח את דלת רכבו וירק עליו. לאחר כמה דקות ראה הנאשם שהמתלונן רוצה לקחת מוט ברזל ולהכותו, ועל מנת למנוע ממנו לעשות כן, תקף אותו במרפקו. בניגוד לנטען ע"י המאשימה, לא נטען בכתב האישום כי הוא נזקק לשיניים תותבות חדשות, מדובר בשיניים תותבות שייטכן והודבקו מחדש ולכן מדובר בסטייה מכתב האישום המתוקן.

לגופו של אישום, טוענת ב"כ הנאשם, יש בהחלט חומרה יתירה בפגיעה באדם מבוגר, אך כאשר המחוקק רצה להחמיר בעונש, לא התכוון למקרה שבפנינו, שהוא תקיפה ספונטנית. כוונת המחוקק הייתה למקרים של תקיפה בזדון, כמו המקרה בפסק הדין אותו הגישה ב"כ המאשימה ברע"פ 5558/15, שבו אדם תקף במזיד שני קשישים בזה אחר זה. לדברי ב"כ הנאשם, התיקון בחוק נעשה לאחר שרווחה התופעה של תקיפת אנשים מבוגרים בביתם או ברחוב על מנת להשיג מטרה נלווית של רכוש וכדומה. בשורה התחתונה, לא מדובר במקרה זה בתקיפה שנועדה להשיג מטרה ולא בהתעללות לשמה אלא רק בהתלהטות יצרים רגעית וניסיון של הנאשם להגן על עצמו. לאור זאת סבורה ב"כ הנאשם כי מאחר ומדובר בנאשם צעיר, נקי מכל עבר פלילי, יש לתת לכך חשיבות ולקבל את המלצת שירות המבחן.

4. עדות הוריו של הנאשם

אביו של הנאשם דיבר במשך דקות ארוכות ועמד על כך שמדובר בתקרית חד פעמית שעומדת בסתירה מוחלטת לחינוך אותו קיבל הנאשם בביתו. הוא הוסיף וציין כי הנאשם סיפר לו כי האירוע שהתרחש אינו קשור לגילו של הנאשם ותוצאות האירוע כלל לא היו מכוונות. לטענתו, הנאשם עשה ועושה ככל יכולתו לשתף פעולה עם שירות המבחן והמלצותיו ולצורך כך אף יצא לעבוד כדי לממן לעצמו טיפול פסיכולוגי. הוא הוסיף וציין גם, כי כבית תומך הם עשו מעל ומעבר כדי שמקרה חריג כזה לא יישנה.

אמו של הנאשם אף היא דיברה ארוכות וציינה כי בנה הוא אדם טוב שעשה טעות חד פעמית, עליה הוא מצטער מאד. היא ציינה כי בנה השתנה מאד מאז המקרה ולקח את עצמו לידיים וביקשה כי העונש יהיה חוויה מתקנת ולא עונש שישבור את הנאשם לגמרי.

5. הנאשם חזר על כך שמדובר בטעות חד פעמית ושב והביע חרטה מלאה. הוא ציין כי ברצונו להמשיך את הליך הצדק המאחה וביקש מבית המשפט לתת לו את ההזדמנות לתקן את הטעות ולבנות את חייו מחדש.

בדיון שנקבע להיום להשלמת טיעונים לעונש, שבו ב"כ הצדדים על טיעוניהם והנאשם הביע שוב חרטה מלאה על מעשיו.

6. חוות דעת הממונה

בחוות הדעת של הממונה מיום 8.11.17, קובע הממונה כי הנאשם נמצא כשיר לעבודות שרות ללא כל מגבלה.

7. מתחם העונש ההולם

לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרונ ההלימה שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערך החברתי העיקרי שנפגע הינו הערך של פגיעה בביטחון ובגופו של אדם מבוגר, כפי שהוא בא לידי ביטוי בהוראת החוק המיוחדת שייחד המחוקק לעבירה זו, ובה נמצא לנכון לקבוע כי בהעדר טעמים מיוחדים לא יוטל עונש מאסר שכולו על תנאי בעבירות אלו של תקיפת זקנים.

עמוד 3

מידת הפגיעה של העבירה בערך זה הינה רבה. הנאשם היה מודע לגילו של הנאשם ולמרות זאת פגע בו ללא רחמים, והחבלות שנגרמו למתלונן מעידות על כך כאלף עדים. יחד עם זאת יש לציין כי לא מדובר בתקיפה שכוונה למתלונן אך מפאת גילו, אלא בתקיפה ספונטנית שנבעה מוויכוח בין הצדדים והתלהטות יצרים.

8. סקירת מדיניות הענישה הקיימת:

ברע"פ 5558/15 רחמים חוטו דמרי נ' מדינת ישראל הודה הנאשם והורשע בעבירות של תקיפת זקן והיזק לרכוש, לאחר שתקף 2 זקנים באלימות תוך גרימת חבלות של ממש. בית משפט השלום קבע את מתחם העונש בין 12 ל-36 חודשי מאסר כאשר בפועל נגזרו על הנאשם 22 חודשי מאסר בפועל. רכיב זה של העונש נשאר על כנו גם לאחר הערעור לבית המשפט המחוזי ואף בקשת רשות הערעור לביהמ"ש העליון נדחתה. יש לציין כי במקרה זה מדובר היה בנאשם בעל עבר פלילי מכביד כפי שנכתב בפסק הדין, בשונה מהאירוע שבפני.

בת"פ 34423-01-14 הורשע הנאשם לאחר דיון הוכחות, בביצוע עבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, לפי ס' 1368 (א) לחוק העונשין, ובעבירה של איומים לפי ס' 192 לאותו החוק. העונש העיקרי שהושת על הנאשם במקרה זה היה עבודות שרות למשך 4 חודשים. באותו מקרה מדובר היה בסכסוך שכנים שהתדרדר לכדי תקיפה של הנאשם את שכנו הקשיש ובנאשם ללא עבר פלילי אשר בדומה למקרה שבפני נקלע למצב זה באופן ספונטני ובלתי מתוכנן.

ברע"פ 4844/15 יום טוב גלבוט נ' מדינת ישראל הורשע הנאשם לאחר ניהול הוכחות, בתקיפת זקן לפי ס' 1368 (א) ונגזרו עליו 3 חודשי עבודות שרות ופיצוי של 1800 ₪. הנאשם באותו מקרה היה נהג מונית אשר במהלך וויכוח עם המתלונן אותו הסיע תקף אותו וגרם לו חבלה של ממש. גם לאחר הערעור לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות הערעור בעליון, לא השתנתה התוצאה. גם כאן מדובר היה בנאשם נעדר עבר פלילי.

בת"פ 18772-01-14 מדינת ישראל נ' שוורץ הורשעה הנאשמת על פי הודאתה בתקיפת זקן לפי ס' 1368 (א) ונגזרו עליה 6 חודשי עבודות שרות בנוסף לקנס בסך 3000 ₪. מדובר היה בנאשמת נעדרת עבר פלילי אשר במהלך וויכוח עם אימה, תקפה אותה וגרמה לה לחבלה של ממש.

בתפ (פ"ת) 29427-03-13 מדינת ישראל נ' אלכסיי נוחימוביץ הורשע הנאשם בביצוע עבירות של תקיפת זקן לפי ס' 1368 (א) לחוק העונשין, והיזק לרכוש במזיד לפי ס' 452 לאותו החוק ונגזרו עליו 4 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי בסך 10,000 ₪ למתלונן. במקרה זה תקף הנאשם את בעלי הדירה בה התגורר בעקבות וויכוח שהתגלע ביניהם על תשלום דמי השכירות. גם במקרה זה דובר בנאשם ללא עבר פלילי.

מסקירת מדיניות הענישה הנזכרת ועוד, עולה אפוא, כי המנעד רחב והעונשים נעים בין 3 חודשי עבודות שרות לבין 22 חודשי מאסר בפועל. אציין, כי בעיניי המקרה שבפני דומה יותר למקרים שנדונו בת"פ 34423-01-14 וברע"פ 4844/15 וכן בת"פ 29427-03-13, בהם התקיפה הייתה ספונטנית ולא בהכרח כוונה לקרבתן מפאת גילו המתקדם, ועל כן מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין 3 חודשי עבודות שרות לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

9. העונש המתאים

בבואי לגזור את עונשו של הנאשם, שקלתי את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, בין היתר את העובדה כי הנאשם הורשע על פי הודאתו ובכך חסך מבית המשפט את הצורך בניהול הליך ארוך וכן את חרטתו של הנאשם ורצונו להיפגש עם המתלונן על מנת להביע בפניו את חרטתו. בנוסף יש לציין את העובדה שהנאשם נעדר הרשעות קודמות והינו צעיר נורמטיבי, כפי שדווח גם בתסקיר שרות המבחן שנערך לנאשם.

נתתי דעתי גם לדברי הוריו של הנאשם בדיון שהתקיים בפניי.

עמוד 4

ער אני לכך כי המלצת שרות המבחן הינה להימנע מעונש של עבודות שרות ולהסתפק בהטלת שירות לתועלת הציבור, אך אין בידי לקבל המלצה זו נוכח חומרת העבירה בה הורשע הנאשם ומדיניות הענישה הקיימת אותה סקרת לעיל.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א.** 4 חודשי מאסר אותם ירצה הנאשם בעבודות שרות ב"נופי קטמון" בירושלים. תחילת ביצוע ביום 19.12.17. הנאשם יתייצב במועד זה בשעה 08:00 ביחידת עבודות שירות ליד כלא אשל באר שבע, אוטובוס קו מס' 46.
- ב.** מאסר על תנאי למשך 6 חודשים והנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור תוך 3 שנים מהיום על העבירה בה הורשע.
- ג.** פיצוי למתלונן עת/1 בסך 4,000 ₪. הסכום יפקד בקופת ביהמ"ש ב - 5 תשלומים שווים החל מיום 15.12.2017 ובכל 15 לחודש שלאחריו.
- ד.** ניתן צו מבחן למשך שנה אחת. הנאשם מצווה להיות בקשר עם שירות המבחן, אשר ידווח על התנהגות חריגה בתקופת המבחן.

העתק יישלח לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

הודע על זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ו חשוון תשע"ח, 15 נובמבר 2017, במעמד ב"כ המאשימה, עוה"ד דניאל זוהר, הנאשם וב"כ עוה"ד לאה צמל.